

KRISZTUS ÉS A MAGYAR IFJÚSÁG.

Írta: ENYEDY ANDOR ref. lelkész.

(Ennek a könyvnek, amelyben ez a szerény hozzászólás őt megtisztelő módon helyet foglal, ez a címe: Van feltámadás.) . . .

Van feltámadás! Lehet ezt úgy érteni, magyarázni, hogy előttünk van: akár látható, akár látthatatlan módon, de a jelenben is lefolyik a megújulásnak, megelevenedésnek, a halálból életrekelésnek az a csodálatos jelensége, amit feltámadásnak nevezünk. S ha ezt a megállapítást: «Van feltámadás», ebben az értelemben, a mi most szinte mindennél fontosabb, magyar életünkre vonatkoztatjuk, azt a meggyőződésünket, tapasztalatainkat fejezzük ki vele, hogy ez a sokat szenvedett, temérdek próbára tett nemzet ma ismét a megújulás, megelevenedés csodáján megy keresztül.

De érthetjük, magyarázhatjuk a címbeli állítást, megállapítást úgy is, hogy a feltámadás lehetősége ma is megvan általában és megvan a mi halálraítélt, nyomorékra csonkított, életfeltételeinek nagy részétől megfosztott nemzetünkre is. Mert ahol emberi erőszak, hatalmaskodás elveszi az életnek külső feltételeit, Isten az élet belső feltételeiben mindig megadja a feltámadás, az új életrekelés, újrakezdés s a külső feltételek megszerzésének vagy visszaszerzésének lehetőségét.

Akár tényt jelent azonban, akár lehetőségre mutat, figyelmeztet a könyv fentidézett címe: a ténynek is, a lehetőségnek is egy az alapja, záloga, biztosítéka. Azért vannak szemünk előtt a feltámadásnak, megújulásnak mindennapi csodái, azért van emberre és nemzetre nézve lehetősége a legkilátástalanabb helyzetben is a feltámadásnak, mert él Krisztus, az élet fejedelme, aki maga a feltámadás és az élet: él az örök szőlőtő, akinek hatalma van minden testen, hogy örökéletet adjon mindennek, amit az Atya neki adott.

Krisztusnak, az emberi és nemzeti feltámadás végső és egyedüli biztosítékának, isteni eszközlőjének szavát szeretném e sorokban, ha gyarlón és erőtlően is, tolmácsolni a magyar ifjúsághoz: ahhoz az ifjúsághoz, amelyben meg kell mutatkozni a magyar feltámadás tényének, valósággá kell válni a magyar feltámadás lehetőségének.

Ez a szó először is hívó szó: «Jőjjetek énhozzám,— mondja — akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve és én megnyugosztatlak titeket.» Van-e bajterheltebb és gondterheltebb ifjúság, mint a magyar ifjúság? Bizony, sok oka van ifjúságunknak az ellankadásra, kifáradásra. És mégsem szabad neki ellankadni, elfáradni, mert ha lankadt és fáradt, akkor már nem ifjúság. Ha Krisztushoz megy és Krisztusé lesz, nem is fárad el, mert *tőle* megtanul az Úrban bízni. Akik pedig az Úrban bíznak, azok Ézsaiás próféta gyönyörű szavai szerint szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk: futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el. Minden lehangoló, bénító hatással dacoló, lankadatlan és fáradhatatlan magyar ifjúságot akar Krisztus belőletek toborozni, hallgatókat hívó szavára és menjetelek hozzá.

De van neki még egy másik hívó szava is: «Jövel! És aki szomjúhozik, jöjjön el: és aki akarja, vegye az életvizét ingyen.» Nem ismerem

olyan jól más nemzetek ifjúságát, mint a magamét, de nem hiszem, hogy van az életvízére szomjasabb ifjúság, mint a mienk. Ahogy mi szerepelünk, a ma szinte legfontosabb, legnépszerűbb nemzetközi versenyben, a sportban; ahogy mennek diákjaink külföldre, s ahogy megállják a helyüket tudományban, tanulni vágyásban más nemzetek fiai és leányai között; amennyi ügyességet, találékonyságot észlelünk magasabb kiképzetésben nem részesült fiatalságunknál s utoljára, de nem utolsó sorban, ahogy felsereglik ifjúságunk, sokszor 400 kilométeres kerékpározás árán, egy-egy nekivaló konferenciára, abban lehetetlen nem látni ifjú lelke sóvárgását, szomjúságát az életvize után. Krisztus ezért hívja, hivatgatja magához a magyar ifjúságot, mert lelki szomjúságát a világ drága pénzbe kerülő, s legtöbbször csak ideiglenes és látszólagos kielégülései helyett ő tudja a kegyelemből ingyen kapott kielégülés forrásánál lecsillapítani.

Krisztus szava a magyar ifjúsághoz hívó szó is, de intő szó is. Komoly figyelmeztető szó, amit kár és veszély nélkül nem lehet hallatlanná tenni, viszont haszon és áldás nélkül nem lehet meghallgatni és megszívlelni.

Intő, figyelmeztető szava így hangzik: «Aki velem nincs, ellenem van. S aki velem nem takar, az tékozol.»

Szedjük két részre ezt a krisztusi intelmet és gondolkozunk el rajta, mit jelent a magyar ifjúság szempontjából ez a pár szó: «Aki velem nincs, az ellenem van.»

Egészen bizonyos, hogy a magyar ifjúságnak a maga egészében, egyéneiben és egyetemében Krisztus mellett van a helye. A megtartásnak, országadományozásnak, kérések meghallgatásának, az ő cselekedeteinél is csodálatosabb és nagyobb tettek véghezvitelének, a diadalnak, juta-

lomnak és kárpótlásnak milyen kápráztató ígéretei hangzanak az ő ajkáról mindazok felé, akiket hív és seregébe, zászlója alá toboroz. És ezek az ígéreték mind nyilvánvalóságokká lettek azokon, akik mellé álltak és mellette kitartottak. Ez a kisebbségi sorsra szorított magyar ifjúság, amely nemcsak a kívülvalók részéről tapasztal ellenséges elbánást, temérdek gátlást, tervszerűen kigondolt, intézményes vagy ötletszerű és egyéni, de vele szemben mindig, mindenütt nyilvánvaló visszaszorítatást, hanem még a bent valók, a hozzá közelállók, az érte felelősek részéről sem kapja meg mindig a kellő megértést, jóakaratot, készséges, tervszerű és intézményes vagy egyéni támogatást: ez az ifjúság hogy nélkülözhetné azt a szövetséget, azt a támogatást, amit neki Krisztus a keresztségben, konfirmációban, úrvacsorában, az ima és igeközösségében, a hit és szeretet személyes viszonyában kínál és nyújt? Egészen bizonyos, hogy a magyar ifjúság csak úgy állhat meg az őt akadályozó, ellene törő vagy beolvasztani akaró erők hatásával szemben, ha erejét Krisztusban felfokozva, megsokszorozva állítja munkába és harcba, léte kemény és nehéz küzdelmébe. Krisztus azonban csak úgy fogad el és tart meg szövetségesének, védettjének és párt fogolt jának, ha egészen az övé akarsz lenni, őt öntudatosan, hűségesen és elszántan akarod követni, mellette a nagy egyedülmaradások, világgal és emberekkel való szembekerülések, megaláztatások, csalódások, áldozatok és szolgálatok, kereszthordozások és elvérzések útjain is kész vagy kitartani. Mihelyt nem vagy vele, az Atyával, és az emberekkel szemben tanúsított magatartásban, vélekedésben, felfogásban, cselekedetben, életgyakorlatban, belső és külső dolgaidban: szinte észrevétlenül és akaratlanul az ellensége lettél. Az ő ellenségei nem csak azok, akik nyíltan tagadják,

gúnyolják, feszítsd meg-et kiáltanak reá, vagy elveire. Ellenségei neki azok is, akik közömböségükkel kiszolgáltatják őt ellenségeinek s az ő diadala helyett: talán jóhiszeműen és akaratlanul, talán csak kényelemszeretetből és gyengeségből, de a Sátán diadalát segítik és készítik elő. Rest vagy, magyar ifjú az imádkozásban, elhanyagolod, elmulasztod az ige hallgatását, olvasását, elkerülöd az Úrasztalát: nem érdekel Jézus Krisztus személye, tanítása, példája, megáldoztatása és mennyei diadala, Ígérete és jutalma: nem tilalmas neked az, amit ő tilt: nem belső kényszer, amit ő parancsol, nem öröm vele járni, nem kiváltság neki szolgálni, nem boldogság érte szenvedni: emlékezz és eszmélj reá, hogy ellene vagy, ellensége vagy, de ellensége vagy akkor magadnak és nemzedednek is, mert neked és fajtádnak egyaránt benne és vele van megtartása, jutalma, kárpótlása és diadala.

Ugyanez, de vonatkozásaiban még súlyosabb jelentése van a magyar ifjúságra a krisztusi intellektus másik részének: Aki velem nem takar, tékozol. Krisztussal együtt lenni, élni, járni, annyi, mint takarni, gyűjteni nem testi, hanem lelki: nem földi, hanem mennyei: nem mulandó, hanem örökké tartó kincseket, valóságos életjavakat, értékeket. Krisztusban megmarad az, ami gyermeki az emberben: természetesség, tisztaság, ártatlanság, minden irányban való érdeklődés a képzeletben, életszíneknek gazdagsága. De megmarad az is, ami ifjú érték: a testi, szellemi és lelki erőnek frissesége, a kedély egészséges hullámozása. S megjön általa mindezekhez hamar az érett kor kiegyensúlyozottsága, kiforrottsága, az öregség bölcsesége. Megjön benne az új a nélkül, hogy eltűnne a régi, a meglévő. A magyar ifjúságnak ma minden életkor értékes vonásaira szüksége van. Gyermeknek kell lennie, hogy a küzdelmes életből

ki ne maradjon a testet, lelket üdítő, szellemet frissítő játék. Ifjúnak kell lennie, hogy külső és belső erőkézzel rendelkezék. Felnőttnek kell lennie, hogy erőivel jól tudjon sáfárkodni: öregnek kell lennie, hogy csalogató lidércfények, tetszetős jelzavak, közéleti szélhámoskodások, avas előítéletek, vagy ki nem próbált találgatások hínárba ne csalják, tévútra ne vigyék. S ezeket a belső értékeket mind össze tudja gyűjteni, magába tudja fogadni a magyar ifjúság, ha urává fogadja és uralni tudja Krisztust. De viszont, ha a gyűjtésnek, takarásnak ezt az egyedül ő benne feltároló alkalmát elmulasztja, tékozló fiak és leányok sokaságává válik. Az ifjúnak sokja van, azért tékozolhat sokat. Nemcsak azt a kincset bírja és hordozza, amit testi szépségében, erejében, szelleme frissességében, lelke gazdagságában önmaga jelent: hanem hordozza magában a jövőt, szülők reménységét; ősök, elődök szent hagyományait; a család, a nemzet, az egyház, az emberiség sorsát; az ország, a világ jövőképet: Isten országát. S ezeket mind eltékozolhatja, elvesztegetheti, ha nem gyűjt és nem takar Krisztussal, a minden értékek hordozójával, osztogató jávai és megtartójával.

Oh, amilyen jó tudni, hogy van feltámadás: mert van Krisztus: olyan jó hinni, vallani, remélni, hirdetni, hogy van és lesz Magyarország, dicső és boldog, minden ellenségen diadalmaskodó, minden akadályon keresztültörő, minden próbát hősiiesen és csodálatosan kiálló magyar nemzet, mert van Krisztusban hívő és Krisztusban élő, neki szolgáló és őt követő magyar ifjúság.